IVme Année ՉՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 345 — ՄԷԿ ԴԱՀԵԿԱՆ ՈՂՋ — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 5/18 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Ե. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել առ Տնօրէնութիւն ԱՐՇԱԼՈՅՍ Լրագրի ԳԱՀԻՐԷ (Եգիպտոս)

Adresse:
E. TOROSSIAN
Direct.-propr. du journal Arménien
ARCHALOUYCE
LE CAIRE (EGYPTE)

Les annonces sont reçues à des prix très modérés.

ԱՐՇԱԼՈՅՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

Les annonces sont reçues à des prix très modérés.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԱՄԱՐ
Տարեկան 100 թիւի համար ողջ դահ. 60
Վեցամս. 50 » » » 35

ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐ
Տարեկան Ֆրանք 20
Վեցամսեայ » 12

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆԸ ԿԱՆԽԻԿ
եւ Թղթատարի ծախքը Խմբագրութեան վրայ է։

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւնք ետ չեն տրուիր։

ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ
Կանխիկ վճարելի են։

ՆՈՐ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

—ooo—

Այժմէն հարկ կը համարինք ուշադրութիւնը հրաւիրել մեր ընթերցողներուն թէ՝ առաջիկայ Մարտ 1էն 1903 «Արշալոյս»ի մէջ կարեւոր փոփոխութիւններ պիտի ըլլան կազմութեամբ նոր խմբագրութեան, որ գործի պիտի ձեռնարկէ նոյն ամսոյ սկիզբը։ «Արշալոյս»ի հասցէն մինչեւ ներկայ ամսոյ վերջ անփոփոխ պիտի մնայ։

ՑԱՒԵՐԳՔ ՀԱՅՐԵՆԵԱՑ

Գնել փափաքողք կրնան դիմել Թերթիս Խմբագրութեան։

Թղթակազմի գինն է 10 դահեկան ողջ։

ՏՕՔԹ. Ա. Յ. ՔԷՐԻՍՏԷՃԵԱՆ

— o —

Պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ՝ իր գլինիքը փոխադրած է Տահէրէն ի Շարա Ապտ-էլ-Ազիզ, Եգիպտական Թատրոնի կարգը, առաջին փողոցի անկիւնի տունը։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2էն 4։ Մասնաւոր խնամք ողայոց եւ ջղային հիւանդութեանց։ 333

ՕՐՄԱՆԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

—o—

Ամեն. Օրմանեանի վրայ կատարուած սպաննութեան փորձին համար «Արմէնի» հետեւեալները կը գրէ։

Բարիզեան թերթերը հետեւեալ հեռագիրը հրատարակեցին.

«Յունուար 19ին, Գում-Գափուի Մայր եկեղեցւոյն մէջ Հայերու Ծնունդին առթիւ մատուցուած պատարագի ատենն հայ մը՝ ռեվոլվերի երեք հարուած քաշեց Օրմանեան Պատրիարքին վրայ եւ զայն աջ ուսէն վիրաւորեց։»

«Յարձակողը (Յակոբ Խաչատուրեան) Կարնեցի տարրալուծութեան ուսանող մ'է, որ ձերբակալուելէն առաջ ներկայ բազմութեան կողմէ չարաչար կերպով ծեծուեցաւ։»

«Հայոց պատրիարքին սպաննիչը յայտարարեց թէ՝ անձնական վրիժառութեան համար այդ բանը ըրած էր. բայց տիրող ընդհանուր կարծիքը այն է թէ՝ յեղափոխական կուսակցութիւններէ թելադրուած էր։ 300 է աւելի ձերբակալութիւններ տեղի ունեցան։»

«Այսպէս ուրեմն, կ'ըսէ «Արմէնի», այն պահուն, երբ մեր ազգայիններու մեծագոյն մասը կ'ողբար մեծ հայու մը — Պ. Իսահակ Ժամհարեանցի — եղերական վախճանը, որ սպաննուեցաւ «Ենիչէրի»ի մը կողմէ Գարակէօզեանէ եւ Պաքեօղեանէ վերջ, ուրիշ «Ենիչէրի» մը կը փորձէ սպաննել — ըլլայ իր՝ ըլլայ յեղափոխականաց հաշւոյն — Օրմանեանի պէս բարձր Եկեղեցական մը, (1)

«Մենք համակիր չենք, կ'ըսէ «Արմէնի», այս պատրիարքին, Լահէյի վեհաժողովի Նախագահին Թրքապաշտպան հեռագիր մը ուղղուելու սխալը գործած ըլլալուն համար. ուրեմն յուսալու իրաւունքը ունինք թէ չողոքորթութեան չ'պիտի վերագրեն՝ եթէ այսօր ըսենք թէ՝ հակառակ վերոյիշեալ gaffeին, Ամեն. Օրմանեան մեր ազգային եկեղեցւոյն նեցուկներէն մին է. ուժ մը՝ հայ ժողովրդեան ծոցին մէջ։ Մեր ազգայինները խղճի այդ գիտակցութիւնը ունէին անշուշտ որ տեղւոյն վրայ լինչեցին սպաննիչը. վասնզի զայրոյթ կը պատճառէ տեսնել անմիտ ուսանող մը, որ դեռ հայ ժողովրդեան ոչինչ ծառայութիւն մատուցած է, իր ատրճանակը կ'ուղղէ այնպիսի անձնաւորութեան մը վրայ, որ անմոռանալի ծառայութիւններ մատուցած է մեր եկեղեցւոյն՝ մեր ազգին եւ օրը օրին ալ միւնոյնը կընէ։»

«Ամեն. Օրմանեան՝ որ պատիւ ունեցած ենք մօտէն ճանչնալու, նորահաս մը չէ. նա մեր հազուագիւտ եկեղեցականներէն է եւ իր Աստուածաբանական ուսումը Եւրոպայի մէջ ստացած է. նա կը խօսի Իտալերէնը մաքուր եւ յստակ ինչպէս Գոնթ Գորթին. Կ. Պոլսոյ Իտալական դեսպանը զարմացած է անոր վրայ այն ատեն, երբ Ներսէս պատրիարք զայն նոր տարւոյ շնորհաւորութեան առթիւ անոր ղրկեց այս տողերը գրողին հետ։ Սահուն կերպով կը խօսի Ֆրանսերէնը եւ թարգմանի պէտքը չ'զգար դեսպաններու հետ տեսակցութեանց առթիւ։

«Օրմանեան պատրիարք իր հայրենասիրական ոգիէն մղուած Թողուց Հռովմէական եկեղեցին, Հայաստանեայց եկեղեցւոյ ծոցը մտնելու համար, իրեն հետ բերելով անհամար Հայ-Հռովմէական ընտանիքներ։ Ո՛չ թէ կեղծիք՝ այլ ակնյայտնի ճշմարտութիւն մ'է որ անոր արցունք թափելը տեսած ենք Անիի աւերակներուն վրայ, երբ այցելեցինք հոն 1888ին։

«Այսպէս՝ անվհատ գործունէութեամբ օժտուած անձ մ'է նա, եւ այս գործունէութիւնն է — արեւելեայց քով այնչափ սակաւագիւտ յատկութիւն մը — որ հայ ազգին տրամադրութեան տակ դրած է. ու մենք պէտք էր որ գնահատել գիտնայինք զայն։

«Իր բազմակողմանի հմտութեան եւ ջանասիրութեան շնորհիւ՝ Օրմանեան պատրիարք կրցաւ ինքզինքը նուիրել պատմական եւ վիճակագրական աշխատութեանց, որոնք մեր ցեղին համար ամենամեծ շահեկանութիւն ունին։ Իբրեւ եկեղեցական՝ անգնահատելի ծառայութիւններ մատոյց հրատարակելով իր «Հայրապետական աթոռ» (siège d'Arménie) երկասիրութիւնը, եւ Մանաւանդ կենդանացուց Էջմիածնի եւ Արմաշի կլերանոցները, որոնք՝ իրեն ներշնչող ազդեցութեան տակ, վարժոցներ եղան խոհուն քահանաներու եւ վարչագէտ հոգեւորականներու։»

«Մերազնեայք իր օգտակար աշխատութիւնները ի նկատի առնելով 1896 Նոյեմբեր 19ին Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարք ընտրեցին զինք։ Ամեն. Օրմանեան ստանձնեց Ամեն. Իզմիրլեանի յաջորդութիւնը բացառապէս ամենադժուարին հանգամանքներու մէջ։ Նա պատրիարքական գաւազանը 300,000 հայերու արիւնէն գոյացած ճախճախուտէն վերցուց։ Պատմութիւնը օր մը պիտի ըսէ թէ՝ նա կարելի եղածին չափ գիտցաւ մոտծել իր ոչխարներու վէրքերուն վրայ, շնորհիւ իր կենցաղագիտութեան, իր եռանդուն ջանքերուն եւ իր կորովամտութեան։ Պաշտպանեց մեր մարտիրոսացեալներու զաւակները բազմաթիւ որբանոցներու մէջ, եւ ինչպէս Պ. Թիէրս Ֆրանքօ-Գերման պատերազմէն վերջ, կրցաւ վերաշինել մեր ազգային կեանքի ամենաահռելի կոտորածներու հետեւանօք խորտակուած շապանակը։ Ինչո՞վ ուրեմն պիտի ստգտանեն այսօր այսպիսի անձ մը՝ արդարացնելու համար իր սպաննիչը։»

«Թանի ի Կ. Պոլսոյ Թղթակիցը կը հաստատէ թէ՝ դժգոհները կը գանգատին այն պատճառաւ որ նա չկրցաւ ազատութիւն ստանալ հայերու համար տեղէ տեղ ճամբորդելու. բայց լաւ վստա՞հ են թէ՝ այս պարագային, ինչպէս նաեւ ուրիշ առիթներու մէջ իր պարտականութիւնը չ'կատարեց։ Մենք՝ կ'ըսէ «Արմէնի», պարտաւորեցինք Կ. Պոլսոյ մեր սեփհական Թղթակիցը, այս մասին մանրակրկիտ քննութիւն մը կատարել, որուն արդիւնքը Պատրիարք Օրմանեանի նպաստաւոր է, ինչպէս պիտի տեսնուի առաջիկայ Թուոյն մէջ։

(1) Քանի մը ամիս կայ որ Շարժում Թերթը զրոյց մը կը տարածէ, որպէս թէ՝ «Յեղափոխական մարմին մը» մահուան դատապարտած է Ամեն. Օրմանեանը։

ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ ԿՈՒԶՈՒԻ

—o—

Կարեւոր տեղի մը համար Յայտուն պաշտօնեայ մը կուզուի, որ պէտք է գիտնայ տոմարակալութիւն եւ Արաբերէն կարդալ ու հասկնալ՝ եւ քիչ մ'ալ Ֆրանսերէն։

Իր գործը պիտի ըլլայ հաշուակալութիւն՝ հայերէնով։

Ամսական 6-7 ոսկի։

Դիմել «Արշալոյս»ի Խմբագրութեան, աւելի մանրամասնութեանց վրայ տեղեկութիւն ստանալու համար։

1-3

ՀՈՐԻԶՈՆԻՆ ՎՐԱՅ

ԱՐԱՔՍ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Ամսոյս 11ին էր Արաքս Նուագախումբի ի նպաստ տրուած ներկայացման գիշերը, եւ այդ օրը եղաւ առաջինը՝ որ հայ Թատերախումբը իր վրայ մտածել տալ սկսաւ հոն ներկայ եղողներուն։

Ամէն կողմ կանոնաւորութիւն մը կը տեսնուէր, հակառակ ներկայացումը կազմակերպողներու անփորձութեան։ Ժամանակին վառեցաւ Շարա ապտիւլ Ազիզի Եգիպտական Թատրոնին դրան ճակատը զետեղուած ներկայացում ազդարարող լոյսը։ Դերասանները որոշեալ ժամանակին իրենց գործին գլուխն էին. ակամայ հիւանդներ ու բացականեր չ'կային. վարագոյրի ետեւէն «կ'ուզեմ կ'ուզես»ի հաշուեյարդարութեան աղմուկը ականջի չէ՛ր զարներ, եւ ո՛չ ալ եւրոպականին վրայ ձեւուած բէշըրիճաբճիներու ճերմակ ձեռնոցներուն կամ ձիւնաթոյր Թաշկինակներուն ծայրը Ճրաճներու ձախ գրպանէն ինքզինքնին կը ցուցադրէին։

Պարզութիւն, կանոնաւորութիւն եւ բարոյապէս ալ արդիւնաւոր, ահա «Արաքս»ին ներկայացման ամփոփումը երեք բառով։

Ինչպէս ըսինք «Արաքս»ը ներկայացնող երիտասարդները միայն կազմակերպած էին ներկայացումը, եւ անոնք էին որ դէս ու դէն արշաւեցին ներկաներու ստուար թիւ մը ունենալու համար՝ իրենց կազմակերպութիւնները դիտող ու հաւնող. եւ ուրախութիւն է յայտարարել թէ՝ անյաջող չէին, ու իրենց հրաւիրանաց պատասխանողներու թիւը՝ կարելի է ըսել, պատկառելի էր. իսկ միւս կողմէ ներկաներն ալ՝ ինչպէս կերեւար, չ'զղջացին պատասխանած ըլլալնուն համար հրաւէրի մը՝ ուր մէկ քարով երկու Թռչուն միանգամայն պիտի զարնէին. մէկ կողմէ օգնելով «Արաքս»ին, իսկ միւս կողմէ՝ իր նախորդներէն անհամեմատ կերպով տարբեր եւ լաւ պատրաստուած ներկայացում մը դիտելով՝ շահեկան երեկոյթ մը վայելելու առաւելութեամբ։

Թատերախաղը Պ. Մնակեանի մէկ Թարգմանութիւնն էր, «Սպանիացի անմեղ դատապարտեալը»։ Բարոյալից՝ օգտակար ուղղողներուն համար։ Զարութեան մամնացումը ու անմեղութեան տիպարը ի հանդէս կուգային հոն։ Դերակատարներէն Պ. Սիրունեան, գօնթ Ռօպէրի, Շաւարշ՝ Արման Լուիի եւ Սմբատ՝ Ալպէր Լիպրօի դերերը ուրիշ ատեններէ տարբեր հոգածութեամբ մը պատրաստած էին լաւ գոյ ըլլալու տեսակէտով, եւ արդէն փորձ դերասաններ՝ նոր զարկ մը, նկատելի ուժ մը կաւելցնէին ներկայացման անթերիութեանը.

Օր. Սիրանոյշ՝ առաջին անգամուան համար ուժ մը ցոյց չէր տար թէեւ, սակայն յարմարութիւններ կը տեսնուէին իր վրայ եւ յարատեւելով՝ անշուշտ օր մը բեմ պիտի գայ աւելի համարձակ եւ աւելի վարժ իր շարժ ու ձեւերուն մէջ։ Ներկայացումը կազմակերպողները արդարացուցած էին արդէն զինք՝ ՆՈՐԵԿ դերասանուհի բառը չեղչտելով իրենց ազդերուն մէջ։

Արմանի որդին Աստղիք՝ որ Ժիրայր անունով ներկայացուած էր ազդերուն մէջ, 12-13 տարեկան պատանեակ մը՝ անբացատրելի յարմարութիւններ ցոյց տուաւ իր դերին մէջ։ Եթէ կարելի ըլլար մշակել զինք, ապահովապէս փայլուն աստղ մը պիտի ըլլար Թատերական հորիզոնին վրայ, եթէ հայկական թատրոնի երկինքը այսչափ խաւարչտին ու մութ ամպերով պարփակուած չըլլար սակայն։

Ներկայացումը ընդհանուր կերպով գոհացում պատճառեց բազմաթիւ ներկաներուն, որոնք ստէպ իրենց սրտաբուխ եւ սրտընդոստ ծափահարութիւններով արտայայտեցին իրենց գոհունակութիւնը։

Մաղթենք որ յաճախ տեղի ունենան այս կարգի ներկայացումներ եւ հետզհետէ զատուելով յարմարութիւն ունեցողներն, օր մը կազմուէր Հայկական խումբը եւ Գահիրէն ալ ունենար իր յատուկ Թատերական սէզօնը...։

ԱՐԳՈՍ

ՆԿԱՐՆԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ 1903

(ԵՐՈՒԱՆԴ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ)

Այս տարիւլ ունեցանք մեր Հայ ներկայացուցիչը՝ արուեստագիտական ցուցահանդէսի սրահին մէջ, որ օտարազգի ականաւոր նկարիչներուն հետ արժանապէս մրցելու չափ ուշագրաւ հանդիսացաւ։

Հայ նկարիչը՝ Պ. Երուանդ Տէմիրճեան, աւելի չի փախցներ հայ վրձինը բաղդատութեան դնել եւրոպացիներու վրձինին հետ, և այս տարի ցուցադրած էր չորս հատ ընտիր նկարներ — Դպրոցամուտք, Խաղամուղներ, Սպասում եւ Իրիկուն, որոնք լաւ հասկցողներէ գնահատուեցան և Հայ տաղանդը՝ նիւթ մատակարարեց օտարազգի գրիչներու։ Ահա թէ ինչ կը կարդանք Les Pyramides ի 9 Փետրուար 1903 թուական և 946 համարին մէջ։

«Պ. Տէմիրճեան տաղանդ ունի և ինքնուրունութիւն մը։ Այս տարուան ցուցադրողներուն մէջ ամենէն յաջող և ամենէն օժտուածներէն կերևի ինծի։ Թերևս չունի բացարձակապէս արուեստագիտական յղացում, բայց իր գունադրութիւնը հզօր է և ճիշտ. Ներդաշնակաւոր է ան, մեծ նրբութեամբ մը բաշխուած. երանգներուն մէջ փոխանցումները մեղմ են և ճըշգրտօրէն կատարուած. այդ ատիճանաւորման մէջ երգի պէս բան մը կայ. ու ահա ճիշտ հոտ է միակ, բուն ճշմարտութիւնը արուեստին։ «Դպրոցամուտք» մանաւանդ՝ կը պարունակէ ներդաշնակութեան այդ նրբութիւնն և տրամաբանութիւնը. չատ աղւոր է նաև «Խաղամոլները» ուր յաջող խմբում մը կայ։ «Սպասում»ին մէջ մթնշաղին տպաւորութիւնը նրբին է և աղգական. ու զգացում կայ «Իրիկուն»ին մէջ։»

«Պ. Տէմիրճեան մութ կը նկարէ և լաւ կը նկարէ։ Գիտակից և զօրեղ նկարչութիւնն է իրինը ու ատով աւելի կը փայլի ան իր չուրջը գտնուող կտաւներուն հասանուտ նկարագրին, փայլուն գոյներուն, պայթառ նշոյլներուն և բովանդակ տըղայական և հեչտին չպարին բով։»

ՀԱՐՍԱՆԻՔ

Ամսոյս 16 ի Երկուշաբթի օրը, ժամը 4ին, Քլէօպաթ Բրէնսի մէջ, տեղի ունեցաւ գաղութիս համակրելի երիտասարդներէն Ազն. Տիար Արթաքի Մելքոնեանի ամուսնութիւնը Համեստ. Օրիորդ Զապէլ Փափազեանի հետ, դուստր Պոլսի վաճառականներէն Մեծ. Տիար Եսայի Փափազեանի, որ՝ իր Ազնուափայլ Տիկնոջ եւ երկու պաշտական զաւակներուն հետ՝ քաղաքս կը գտնուէր այս առթիւ։

Քլէօպին հոյակապ սրահները, իրենց ճոխութեան մէջ պարզ ու ազնիւ կահաւորումով մը զարդարուած, տաճարի մը պատկառանքը ունէին։ Խորը, սաղարթներու սքօղումին մէջ՝ ջրցայտ մը իր քաղցր չչուկը կը խառնէր օրհներգութեանց, եւ հուսկ նուագածութեանց՝ զոր կը վարէր Պ. Բէնտաքիի ամաթէօռներու խումբը՝ Պ. Քուրթիի առաջնորդութեամբ։

Անկիւն մը զետեղուած էին սքանչելի ծաղկեփունջներ, որոց մէջ աչքի կը զարնէին Մելքոնեան Փապրիքային պաշտօնեաներուն եւ գործաւորներուն կողմէն նուիրուած զոյգ մը սիրուն կողովները։ Կարելի չէ թուել հոս այն նրբաճաշակ ու մեծարժէք նուէրները, զորս ազգականներ ու համակրողներ ընծայած էին հարսին. շողշողուն գոհարներու քով, պիպլօններ, գեղակերտ առարկաներ, արժեթուղթեր եւ չէքեր իսկ, որոնց մին ստորագրուած էր Ազնուաշուք Տիարք Գ. եւ Կ. Մելքոնեանի կողմէ։

Անհամար հեռագիրներ կը հասնէին հեռըղհեռէ եւ համակրութեան արտայայտութիւններ կը բերէին։

Ազն. Տիար Գ. Մելքոնեան, թէեւ Աղեքսանդրիայէն եկած էր քաղաքս, բայց վերջին պահուն անհանգիստ ըլլալուն՝ չէր կրցած ներկայ գտնուիլ իր սիրելի քեռորդւոյն հարսնիքին (*)։

Իրով, իր եղբայրը Ազն. Տիար Կ. Մելքոնեան առանձին կ'ընդունէր հրաւիրեալները. եւ իր քաղցր ու հաճելի բնաւորութեամբ աջ ու ձախ կը չռայլէր անխտիր իր քաղաքավարութիւնները։

Ներկաներուն մէջ շատ մը ծանօթ դէմքեր կային, որոնց պատուաբեր մասնակցութիւնը այս հազուադէպ հանդէսին՝ նոր եւ ջերմ ապացոյց մըն էր ա՛յն յարգանքին զոր Մելքոնեան գերդաստանը կը վայելէ Եգիպտոսի մէջ շատ իրաւամբ։

Գեղեցիկ սեռը իր փայլուն ներկայացուցիչները ունէր՝ որոնք այս հմայիչ ցերեկոյթին եւ զուարթ տէօնին լրացուցիչ մասը կը կազմէին, վերջին նօթը, մանաւանդ cachet ով մը՝ զոր բանաստեղծի գրիչով մը հնար պիտի ըլլայ որակել։ Փառաւոր արդուզարդներ եւ ծանրագին ադամանդներ, որոնց մէջ կը շրջանակուէին պատշաճապէս գրաւիչ գեղեցկութիւններ։

Հարսը հիանալի էր պարզապէս իր մետաքսէ սպիտակ շրջազգեստին մէջ, ճերմակ քօղերով ու արծաթ թելերով, որոնք աւելի կը շեշտէին իր սեւ աչքերուն ու յօնքերուն գիւթանքը։

Պսակի արարողութենէն վերջ, որուն օտարազգիները հետեւեցան մասնաւոր չահախնդրութեամբ, շնորհաւորութիւնները ամոլին յայտնելու համար հրաւիրեալները փութկոտութեան մէջ իրարու կը մրցէին կարծես։

Պզտիկ դադարէ մը վերջ, ամէնքը ուրախ ու զուարթ առաջնորդուեցան չքասեղանը, ուր ընտրելագոյն ըմպելիներու եւ չաքարեղէններու գեղխութիւն մը կար. չամբանեան առատահոս կը լեցուէր գաւաթներուն մէջ։ Աննկարագրելի էր ընդհանուր ցնծանքը. ամէնքը կը խօսին, կը խնդան, համակրանքի մթնոլորտը հետզհետէ կը տաքնայ, եւ ահա՛ պարերը կ'ըսկսին եւ քիչ վերջ մեկնողները կամաց կամաց կը քաշուին։

Ժամը 8 1/2 ին մտերիմներու սեղան մը տրուեցաւ, որուն մասնակցեցան ութսունի չափ անձեր։ Փառաւոր menu մը, ուր բան մը չէր խնայուած, ընելու համար սեղանը ցուցադրութիւն մը ծաղիկներու, ըմպելիքներու, համադամներու, որ է՛ն նրբաճաշակները պիտի զարմացընէին։ Խանդավառ զուարթութեան երկու ժամեր եղան ատոնք։ Սրամիտ թօսթեր իրարու յաջորդեցին, որոնց վերջինը անակնկալ մ'եղաւ։ Տիար Յ. Օհանեան, որուն կը վերաբերի այս հանդէսին կազմակերպութեան չէնքը, իր սըխչը աւարտելէն վերջ՝ կը կարդայ բաժակաճառ—ոտանաւոր մը զոր վերջին պահուն զրկած էր ծանօթ բանաստեղծ Տիար Վահան Մալէզեան։ Անզուգանապահութիւն մը ըլլալ չենք կարծեր յիշելով նաեւ թէ գեղափառ ու հմայիչ Տիկին մը հաճեցաւ յաջողապէս երգել քանի մը սիրուն կտորներ, նոյնպէս Օրիորդ մը՝ որուն նուրբ ձայնը ուշադրութիւն գրաւեց։

Պարերը շարունակեցին մինչեւ ժամը 1 1/2 եւ հրաւիրեալները մեկնեցան շատ լաւ տպաւորութեան մը տակ, մաղթելով որ սանկ հարսնիքներ պակաս չըլլան մեր գաղութին մէջ։

«Արշալոյս» եւս Տիար եւ Տիկին Ա. Մելքոնեանի կը մաղթէ անանց երջանկութիւն, եւ իր անկեղծ խնդակցութիւնները կը յայտնէ Մելքոնեան յարգելի գերդաստանին։

(*) Հրաւիրեալները սխալմամբ միայն Տիար Կ. Մելքոնեանի կողմէ ուղղուած էին, փոխանակ Տիարք Գ. եւ Կ. Մելքոնեանի՝ ինչպէս որ հասկցուած է արդէն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ցառաջիկայ ուրբաթ գիշեր, ժամը 8ը 45 անցած, Օբերայի թատրոնին մէջ տեղի պիտի ունենայ ԹՕՍՔԱ ի ներկայացումը, ի նպաստ Գահիրէի բարեգործական միացեալ Ընկերութեանց Ցանձնախումբի սնտուկին։

Ամէն ջանք թափուած է որ այս տարուան ներկայացումը եւս չքեղ ըլլայ։ Արմէն ազգէ շատ փայլուն ընտանիքներու ներկայութիւնը ապահոված է այս հանդէսին բացառիկ ճոխութիւնը. կը բաւէ որ ըսենք թէ՝ հազիւ քանի մը տրամադրելի տոմս մնացած է, այնպէս որ ուշ մնացողները գոց կլչէի մը առջև պիտի գըտնեն ինքզինքնին։

Ներկայացուած խաղը, որ Իտալական Օբերայի խումբին էն փայլուն կտորներէն մին է, Բուճինիի հրաշակերտներէն է։ Ահա նիւթը երկու խօսքով։

Ջէվարիօ Անճէլօդդի, մահուան դատապարտուած, նկարիչ Գաւարատօսիի վիլլային մէջ փախստական է. աս չէ մարդը որ, ինչ ալ ըլլայ, պիտի մատնէ իր նշանաւոր հիւրը։ Իսկ իր սիրուհին, Թօսքա, հաւատարիմ պիտի մնայ իր սիրոյն և այդ գաղտնիքին, մինչև այն րոպէին որ մատնըուած գերագոյն տառապանքներուն՝ ի տես իր սիրահարին ենթարկուած լլկումներուն, անձնատուր կ'ըլլայ Սքօրբիոյին որպէսզի մահուընէ ազատէ իր սիրտին հատորը։ Բայց յետոյ կ'սկսի Թօսքայի դիւցազնութիւնը. և վսեմ է այն վայրկեանը ուր դանակի հարուածով մը կ'սպաննէ հըռոմը դողացնող բանաւորը։

Պաշտելի ու բարձր իր սիրոյն մէջ, որքան իր վրէժխնդրութեան մէջ, Թօսքա դիւցազնուհի մը կ'ըլլայ նաև իր մահուան մէջ։

Գաւարատօսի կը մեռնի քաջաբար, որովհետև հրամանը խաբեպատիր էր ու հըրէշային։

Սքարբիոյի մարդոցմէն հալածուած, խոյս կուտայ Թօսքա և անձնասպան կ'ըլլայ։

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Տիար Նշան Կորկոտեան, որ վերջերս Զուիցերիայէն եկած է, առաջիկայ կիրակի՝ Փետր. 28 կէս օրէ ետք ժամը 3ին, պիտի ատենախօսէ Լսարան – Ընթերցատան մէջ։

Ցարգելի բանախօսին նիւթը պիտի կազմեն Զուիցերիոյ աշխարհագրական դիրքը, ճարտարարուեստը, քաղաքական կազմակերպութիւնը եւ այլն։ Նոյնպէս Զուիցերիոյ Հայերը եւ Զուիցերացւոց Հայասիրութիւնը։

Ուստի կը հրաւիրուի հետաքրքիր հասարակութիւնը, օգտուիլ յարգելի ատենախօսին ընծայած այս գեղեցիկ առիթէն,

Անշուշտ, մեր գեղեցիկ սեռն ալ իր ներկայութիւնով, պիտի պատուէ այս հանդէսը։

Գործադիր Վարչութեան

Ատենադպիր | Ատենապետ
Տ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ | Շ. ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բ. ԽՏԻՎԸ

Ն. Վ. Խտիվը Շաբաթ օրը Ապտինի պալատին մէջ ունկնդրութիւն շնորհեց Վիէննայի Թուրքական դեսպանատան խորհըրդական Բրէնս Ճէմիլ բաշա Թօսունի։

—Բ. Խտիվը անցեալ օր ժամը 9ին Կէզիրէ գնաց, երկրագործական ցուցահանդէսը այցելելու համար. Ն. Վ. Հիւսէյին բաշա Քեամիլ և ուրիշ ցուցահանդէսի վարչութեան անդամներ ընդունեցին Ն. Բարձրութիւնը, որ շատ գոհ մնաց ցուցահանդէսի կազմակերպութիւններէն և ցուցադըրուած առարկաներէն։

—Ն. Բ. Խտիվը 100 անգլիական ոսկի նուիրեց, մուսուլման ընկերիկ մանկանց համար կառուցանելիք պատսպարանին ի նպաստ։

ՃԷՄԻԼ ԲԱՇԱ

Վիէննայի Թրքական Հիւպատոսարանի խորհրդականը Բրէնս Ճէմիլ բաշա Թօսուն, որ անցեալ երկուշաբթիէն ի վեր իր Պէնհաի կալուածները այցելած էր, ուրբաթ օր Գահիրէ վերադարձաւ։

Լոնտրայի մէջ հրատարակուող Էլ–Խիլաֆա թերթը՝ կը հաստատէ այն լուրը թէ՝ Ճէմիլ բաշա Բ. Դռնէն ուզած է, Կ. Պոլսոյ Պէյքօզէն երկաթուղւոյ գիծ մը հաստատուելու համար, որ Ամասիայէն, Սըվազէն և Տիգրանակերտէն անցնելով պիտի երկարի մինչև Մերտին։

Ռուսական թերթերը յիշեալ ծրագրին տեղեկանալով, կը թելադրեն Ռուս կառավարութիւնը ընդդիմանալ այս ձեռնարկին. վասնզի կ'ըսեն, Թուրք կառավարութիւնը 1900 ին համաձայնած է Ռուսիոյ հետ, Անատոլուի արեւելեան կիսուն մէջ երկաթուղւոյ հաստատման մենաշնորհը ուրիշ ընկերութիւններու չ'տալու համար։

ՄԱՀՄԷԼԸ

Նուիրական Գորգը իր հետեւորդներով և 28 եգիպտացի ուխտաւորներով մէկտեղ Շաբաթ օրը ժամը 5ը 45 անցած մասնաւոր կառախումբով Սուէզ մեկնեցան, ուր-

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

(11)

ԳՈՂԱԲԱՇԻՆԵՐԸ

(Շարունակութիւն 339 թուին)

Տէր Պօղոսի որդիները քանի որ հարուստ էին, ամէն ոք ցանկանում էր նոցա մտերմութիւնը չահել։ Գրեթէ ամեն ամսին խնջոյք էին տալիս նոքա իրենց ընկերներին, իսկ հրդեհից վերջ, երբ ուրիշներն առաջ անցան եւ նոքա անզարթ մնալով յետին չքաւորութեան մատնըւեցան, ոչ ոք չէր ուզում որ նրանց հետ տեսութիւն անէր. ոչ ոք նրանց կարեւորութիւն չէր տալիս. Նրանց բոլորովին զծի տեղ էին դրել. մանաւանդ Օհան աղին, որ իւր անուան նիրոջ նման ազնիւ սիրտ եւ զգացումներ ունէր. նորա վերայ ծաղրում էին. — չատախօս է ասում էին։ – Ոմանք էլ նրան հեգնելու համար հարցեր էին անում, մանաւանդ նորա հարուստ քենեկալներն եւ անոր որդին.

— Օհան աղա, ի՞նչ անէ մարդը, որ հարստանայ, մի ուրիշը՝ Օհան աղայի փոխարէնը պատասխանում էր։

— Հարստանալու հեշտ եղանակը չէ՞ք իմանում. մի քանի հաւեր կ'առնէք. Նրանցից բազմաթիւ հաւեր կը հանէք, որոնց թէ միսն եւ թէ հաւկիթը կուտէք ընտանիքով, աւելցածն էլ կը ծախէք։

Որովհետեւ Օհան աղան հաւեր էր պահում. գրեթէ նորա ապրուստն այս եղանակով էր դառնում, նորա համար էլ բարեկամները ծաղր ու ծանակ էին անում խեղճին։ Բայց թէ Օհան աղան եւ թէ իւր ամուսնասէր եւ առաքինի կինը՝ սիրով տանում էին այս խոցոտիչ նկատումները։ Նոքա երբէք չը յուսահատուեցին իրենց նեղութիւններում. եւ համբերող Յովբի նման Աստծուն փառք տալը պակաս չարին իրենց չրթունքներից։ Իրենց ամենադառն օրերում իսկ երբէք գիմումներ չ'արին հարուստ բարեկամներին։ Երբեմն պատահում էր որ իրենց բազմաթիւ զաւակներով միասին՝ ամիսներով իւղի եւ մսի հոտը չէին առնում։ Նոցա ապրուստը գալիս էր հայրենական հողերից եւ աւելորդ սենեակների սարեկան վարձքերից, որոնք խիստ աննշան մի արդիւնք էին բերում։

Ինչպէս Տէր Պօղոսի, նոյնպէս եւ նորա եղբայր Ագրիպասի որդիները իրենց հայրերի ճանապարհով էին ընթանում. որոնցից մինը ցոյց տուեց իւր հօր հարազատ որդին լինելը։ Զուխ կեսաւիկում առաջին մարտիրոսը լինելով հայրենիքի սուրբ գործում։

Ագրիպասի ազնիւ սրտի մասին վկայել է նոյն իսկ Հայոց Հայրիկն իւր «Պապիկ Թոռնիկ» ով։ Երեսուն երկար տարիներ անցնելուց վերջ, հազիւ թէ ժողովրդի փոքրամասնութիւնը զարթել էր իւր խոր քնից, ինչպէս որ Օհանը նախապէս գուշակել էր։

Օհանի պատրաստած ծրագիրը խիստ գաղտնի կերպով գործադրում էր Տէր Պօղոսենց բարեկամների շրջանում։ Նոքա գործում էին քան թէ խօսում։ Նոցա հետ տեսնուողները երբէք չէին կասկածում թէ նոքա մի գաղտնի կազմակերպութիւն ունեին, ուխտած լինելով գաղտնիքը ոչ ոքի յայտնելու, բացի իրենց անդամներից։ Այս ուխտը գործադրելու պատճառով Ագրիպասի որդիները մինչեւ անգամ չ'ամուսնացան. որովհետեւ Ագրիպասին իրեն էլ թուրքերն սպաննել էին Արակ գիւղի դաշտում. Նոքա ուխտեցին իրենց հօր վրէժը լուծել եւ ապա հանգստանալ, որոնք ուրացան մինչեւ անգամ հայերի չէն աունը, մայրական գութն ու հանգըստութիւնը եւ հայրենեաց ազատութեան զինւոր գրուեցան։

Կոր էծն էլ մեռեր էր. Մնացել էր նորա միակ աշակերտը – փոս դարբեն Բաղարը – որ մօչական արհեստին խիստ հմուտ էր, եւ որն իւր վարպետի չափ հրաշագործութիւններ էր անում։ Երիտասարդները շատ էին խնդրում որ այդ գաղտնի արհեստը սովրեցնէր նրանց, այդ ուսումով ծաղկեցնէր ժողովրդին. բայց նա ասում էր – վարպետիս ուխտել եմ ոչ ոքի չ'ուսուցանելու։ Որովհետեւ այս արհեստին աշակերտողներն ուխտել են միշտ բարիքներ ի գործ դնելու։ Մարդասիրական եւ բարոյական անհուն պաշար ունեցողները միայն կարող են աշակերտել այս արհեստին։

ԱՔԱՇԱՂՈՒՇ

(Շարունակելի)

Յ. ՓԷՄՊԷՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ԳԱԶԻԱՆԹԵՊ (ԵԳԻՊՏՈՍ)
391

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԾԽԱԽՈՏՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՍԻԿԱՐԷԹՆԵՐՈՒ
Ամէն տեսակ պատրաստուած ծխախոտներ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՒ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՄԹԵՐԱՆՔ
Հեռագրական Հասցէ — ՓԷՄՊԷՃԵԱՆ։ Թելեֆոն Թիւ 689,
ՀԻՆ ԶԱՊԹԻԷԻ ԴԻՄԱՑ
Նամակատուփ Թիւ 129

կէ Նեկեղէ չոգենաւով Հիճազ պիտի ուղեւորին։

ՄՈՒՍԹԻԻ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Հակառակ մեր պաշտօնակիցներէ միոյն ծանուցման կ'ըսէ Ժուռնալ-տիւ-Գէռ, իր չաբաթ օրուան թիւով, ոստիկանատունը չէ կրցած գտնել տակաւին Գահիրէ չոգենաւին մէջ բռնուած հայերուն վրայ այն գոհարեղէնները, որոնք գողցուած էին Մուսքիի մէջ գոհարավաճառ Պէնիչի վաճառատունէն։

Ստուգիւ կ'ըսէ, մէկ քանի անարժէք ապարանջաններ գրաւուած են, բայց ատոնք կրնան վերաբերած ըլլալ այն... թուրք կիներուն, որոնք Գալուստ Խաչատուրեանի ընկերացած էին։

— Միեւնոյն թերթը երկուշաբթիի թըւովը կը ծանուցանէ թէ Խաչատուրեանի հետ ձերբակալուած երկու... կիները ազատ թողուած են։

— Աղեքսանդրիոյ ոստիկանութեան կողմէ գրաւուած երկու սնտուկները Գահիրէ ղրկուած են, որոնք կիրակի օրը բացուած են քննուելու համար։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հանրային կրթութեան Նախարարութիւնը Ասիութի մէջ ճարտարարուեստական վարժարան մը հաստատել որոշեց։

ՊՕՐՍԱ

Երկուշաբթի երեկոյ Պանք Նասիոնալի մէջ տեղի ունեցաւ Գահիրէի մէջ Պօրսա մը հաստատելու համախոհ անդամներու ներկայութեամբ։

Ներկաներէն մէկ քանին հաստատելի Պօրսային նկատմամբ իրենց ունեցած զանազան կարծիքները ներկայացուցին ընդհ. ժողովին։

ՑԱՒԵԼՈՒՄ

Բանտերու վարչութիւնը որոշած է 100 ոսկի յաւելում ընել Մուհամմէտ պէյ Րիֆաթի – փոխ – ընդհանուր քննիչ – և Փափազեան պէյի – քարտուղար բանտերու – տարեթոշակներուն վրայ։ Փափազեան պէյի եղած այս վարձատրութիւնը շնորհաւորելու փութացողները՝ պէտք է ի նկատի ունենան թէ՝ Փափազեան պէյ՝ Առաքել Փափազեան ըսուածէն բոլորովին տարբեր և արժանաւոր անձնաւորութիւն մ'է, հետեւաբար սխալ մը գործած պիտի ըլլան շնորհաւորելով այս վերջինը։

ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՐԳԵՒՆԵՐ

Քրէտի ֆօնսիյէի առաջին պարգեւը շահող թիւն է 210, 518։

* *
*

Ուրբաթ օրուան Հէլուանի վիճակահանութեան առաջին պարգեւը 1000 ֆրանք շահած է մեր ծանօթներէն Տիար Պօղոս Յակոբեան, որ յանձնառութեան (entrepreneur) գործերով կ'զբաղի։

*
* *

Կիրակի օրուան Հրէից վարժարանի վիճակահանութեան առաջին պարգեւը նոյնպէս 1000 ֆրանք, շահած է Գլօթ - պէյի կոշկավաճառներէն Շիւքրի Ապտիւլ Մէսիհ էֆէնտի։

ԳՈՂ ՄԺՏՕ

Տասներկու ու կէս ֆօրմայէ բաղկացած սոյն հատորը, որ Աղեքսանդրիոյ «Արաքս» տպարանին մէջ հրատարակուած է, կը վաճառուի տեղական բոլոր հայ խըմբագրութեանց քով։ Հասոյթը պիտի յատկանայ հայ որբերու։

Գինն է Երկու ֆրանք

ՀԱՅ ԵՐԱԺԻՇՏ

— —

Պոլսոյ ծանօթ երաժիշտներէն Յովհաննէս Շաքարեան, այս անգամ Ապտ-էլ-Ազիզ փողոց, Շերիֆ բաշայի պարտիզին ճիշտ դիմացի տունը հաստատուած ըլլալով, կուսուցանէ նոր մեթոտի վրայ ջութակի և դաշնակի դասեր։

Գիները խիստ դիւրամատչելի ըլլալով հանդերձ, մասնաւոր խնամք պիտի տարուի, արհեստը դիւրուսոյց ու արագ եղանակաւ մը աւանդուելու։

Վերոյիշեալ երկու նուագարաններէ տարբեր գործիքներու փափաք ունեցողները ալ պիտի կարենան գոհացում գտնել։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ

1903

Երկրագործական ցուցահանդէսի բացումը տեղի ունեցաւ ամսոյս 11 ին, կէս օրէ յետոյ ժամը 2 1/2 ին։ Հետաքրքիրներու եւ հրաւիրեալներու խուռն բազմութիւն մը հաւաքուած էր հոն եւ բարձրաստիճան անձնաւորութեանց թուոյն մէջ, ի մէջ այլոց նշմարելի էին Լորտ Քրոմէր եւ Տիկին Քրոմէր։

Երկրագործական ցուցահանդէսի բոլոր իրերն ալ, թէեւ երկար ուսումնասիրութեանց արդիւնք՝ ուշագրաւ էին, սակայն այս ամենուն մէջ իր մասնաւոր եւ կարեւոր տեղը գըրաւած էր Սինկր Ընկերութեան վրանաբրահը, ուր ցուցադրուած էին 32 ի չափ թուով իրարմէ տարբեր ձեւով եւ կազմութեամբ կարի, ասեղնագործի, լամբակի եւ այլ նորաձեւ ու ճաշակաւոր մեքենաներ։

Բրէնս Հիւսէյին բաշա, որ ամէն ցուցաբաժին մասնաւորապէս այցելելու պատիւը կ'ընէր, ամենէն շատ հետաքրքրութիւն ցոյց տուաւ Սինկըր եւ Ընկերութեան բաժինը հասնելու առթիւ։

Ն. Վսեմութեան հարցումին պատասխանելով, Սինկըր Ընկերութեան ներկայացուցիչը, ըսաւ թէ կը ցուցադրէ մեքենաներու ա՛յն տեսակ հաւաքածոյ մը, որ բացարձակապէս տարածուած է Եգիպտոսի բոլոր ընտանիքներուն եւ գործաւորական դասուն մէջ եւ յաւելց թէ՝ ցուցադրուած մեքենաներուն մէջ կայ նաեւ տեսակ մը, որ սքանչելապէս օգտակար կը դառնայ զինուորական զգեստեղէններ պատրաստող գործարաններու մէջ։

Ն. Վսեմութիւնը – Հիւսէյին բաշա – քանի մը սիրալիր խօսքերէ վերջ, իր գոհունակութիւնը յայտնեց եւ մաղթեց որ Սինկըր Ընկերութեան յառաջդիմութիւնը եւ գործունէութիւնը տեւական ըլլայ Եգիպտոսի համար, եւ արդարեւ՝ կը գրէ Broïyrk, Սինկըր Ընկերութեան մատուցած ծառայութիւնը, ըլլայ Եգիպտոսի մէկ ամենափոքրիկ գիւղին՝ ու Սուտանի մէջ նոյն իսկ, ժողովրդեան օգտին հետ վերաբերութիւն ունի։

Իր ապառիկ վաճառման եղանակը, կ'ըսէ Broïyrk, նախախնամութեան մէկ բարութիւնը ու շնորհը կրնայ համարուիլ պարկեշտ գործաւորներու ապագան բարւոքելու տեսակէտով։

Եւ ներկայ ցուցահանդէսին մէջ, 32 զանազան աշխատութեանց յատուկ մեքենաներովը, Սինկըր Ընկերութիւնը՝ իր անհաշուելի գերազանցութիւնը ցոյց կուտայ եւ միանգամայն կը հաստատէ թէ՝ հանրութիւնը բացարձակ իրաւունք մը ունի, երբ այս ընկերութեան մեքենաներէն զատ ուրիշներուն չ'մօտենար գնելու ո՛ եւ է փափաքով։

Աւելի յառաջ մղելով Broïyrk իր տեսութիւնները ու խորհրդածութիւնները, կը յաւելու թէ՝ այս գնահատելի հաստատութիւնը ո՛չ միայն լաւագոյն մեքենաները հանրութեան տրամադրելով օգտակար կը հանդիսանայ եւ իր ապառիկ վաճառումով հանրութեան կը դիւրացնէ այդ մեքենաներէն ունենալու առաւելութիւնը, այլ եւ իր մեքենաներուն վնասուած մասերը խնամքով եւ ձրիաբար յարդարելով ու նորոգելովը ուրիշ մեքենայ մը գնելու ծախքերէն ազատ կը պահէ գնորդը եւ ինչ որ աւելի նկատելի է, այն է թէ՝ իր յատուկ պաշտօնեաները ունի, որ իր յաճախորդներուն տունէն մէջ կը դասախօսեն ձրիաբար, մինչեւ որ համբակ գնորդը յաջողութեամբ կարենայ օգտակարապէս գործածել իր գնած մեքենան, այս հաշուով ուրեմն, պէտք է խոստովանիլ թէ՝ Սինկր մեքենաները ո՛չ թէ կը ծախուին այլ ձրիապէս կը տրուին։

Բազմութիւնը սաւէպ կը խռնուէր վրանաբրահին մէջ ու կը պարպուէր կ'ըսէ Broïyrk, որ շատ չքեղօրէն զարդարուած էր ասեղնագործերով, որոնք իսկական արժանիքը ի վեր կը հանէին ցուցադրուած մեքենաներուն եւ կը հրապուրէին այցելուները անյագօրէն դիտել անոնց բազմապիսի արտադրութիւնները։

Այցելուներու հիացումը մեզի թոյլ կուտայ կարծելու թէ՝ հեռի չէ այն ժամանակը, որ իրենք ալ պիտի կարենան պատրաստել այն գեղարուեստական ասեղնագործները, որոնք պիտի արժանանան անկեղծ հիացման։ Ու կը վերջացնէ Broïyrk իր գովեստալից յօդուածը, յարելով թէ՝ կրնանք ուրեմն ըսել որ Սինկըր Ընկերութիւնը լի ու լի իրաւունք ունի վայելելու հանրութեան համակրանքը եւ արժանի է անոր հրախաագիտութեան։

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

ԿԱՂԸ ԵՒ ԿՈՅՐԸ

—o—

Օր մը, կաղ մի, կոյրի մը կը հանդիպի. ինծի նայէ բարեկամ, կըսէ անոր. ի՞նչ լուր։ Դուն ինձմէ աւելի պէտք է լուր ունենաս, կը պատասխանէ կոյրը, վասնզի միշտ անդին աղդին կերթաս։

Հոլանտացի մը իմանալով թէ մարդ մը հարիւր տարեկան մեռեր է, կ'ըսէ բարեկամներէն մէկուն որ ապշած էր այս հազուագիւտ դէպքին վրայ. Ի՞նչ կը զարմանաս սիրելիս, եթէ հայրս մեռած չըլլար, հիմա հարիւր յիսուն տարեկան եղած պիտի ըլլար։

ԿՐՃԱՏԵԱԼ ՃԱՄԲԱՆ

—o—

Երկու նորընտիր զինուորներ, իրենց գիւղէն քաղաք կ'երթային զինուորութենէ արձակել տալու համար ինքզինքնին։ Երկար ատենէ ի վեր կը քալէին, հետեւաբար խիստ յոգնած նստեցան մի քիչ հանգստանալու համար։ Հեռուէն եկող ճամբորդի մը հարցուցին թէ արդեօք քաղաքը շատ հեռո՞ւ է։ Տասը մղոն, կը պատասխանէ անցորդը։ — Լաւ, կ'ըսէ մեր երիտասարդներէն մին, ամէն մէկուս հինգ մղոն կիյնայ, շուտ կը հասնինք։—

ՊԱՐՈՆ ՏԸ ԼԱ ՖԷՕՅԵԱՏԻ ՈՒՂԵՂԸ

—o—

1655 ին, Լանտուսիի պաշարման մէջ պարոն տը լա Ֆէօյեատ ծանր կերպով գըլխէն կը վիրաւորուի։ Վիրաբոյժները կըսեն թէ վէրքը շատ վտանգաւոր է և թէ ուղեղը կը տեսնուի։ Շատ լաւ, պարոնայք, կ'ըսէ Ֆէօյեատ, կը խնդրեմ որ անկէ քիչ մ'առնելու հաճոյքը ընէք ինծ, մեռնիմ թէ ապրիմ, և զայն ղրկէք Գարտինալ Մազարէնին, որ միշտ կըսէ թէ խելք չ'ունիմ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Բարիզ 13 Փետրուար.— Ծերակուտական ատեանը ընդունեց զինուորականաց ծառայութեան սկզբանց երկու տարի ըլլալու համար հաստատուած օրինաց ծրագրին յօդուածները։

Խորհրդարանին մէջ Պ. Պէնտէր խնդրեց բացատրութիւն պահանջել կառավարութենէն, Հիւմպէրի խնդրոյն նկատմամբ իր բռնած ընթացքին համար. վիճաբանութիւնը աղմկայոյզ եղաւ։

Խորհրդարանը պարսաւանաց քուէ տուաւ Պ. Պէնտէրի դէմ եւ հարցապնդումը յետաձգուեցաւ պիւտճէի քուէարկութենէն վերջ։

Աթէնք 13 Փետրուար.— Կ. Պոլսոյ նախկին Յունական դեսպան Մաւրոխորտաթօ իշխանը մեռաւ։

Խորհրդարանը ի նշան սգոյ իր նիստը դադրեցուց։

Ատէն 14 Փետրուար.— «Հարրիէր» թընդանօթանաւը Կարմիր ծովու մէջ երեք նաւակներ գրաւեց, որոց մէջ (60) ծովահէններ կային։

Ուաշինկթըն 14 Փետրուար.— Վենէզուէլլական ներկայացուցիչը եւ դաշնակից տէրութիւնք երէկ երեկոյ ստորագրեցին արձանագրութիւնները (protocoles)։

Բրիւքսէլ 14 Փետրուար.— Կառավարութիւնը Զօրավար Պօթայի եւ Տըլարէյի աթոռներ յատկացուց Թրանսվալի օրէնսդրական ժողովին մէջ, բայց վերջինները մերժեցին, ո՛չ թէ որովհետեւ չեն ուզեր համագործել աշխատիլ կառավարութեան հետ, այլ կը մտածեն որ, ա՛յն տարր՝ որմէ կը բաղկանայ նոր խորհրդարանը, այնչափ նպաստաւոր չէ երկրի շահերուն։

Վիեննա 14 Փետրուար.— Եղիսաբէթ արքեդքսուհին մեռաւ։

Բարիզ 15 Փետրուար.— Պ. տ'Էսթուրնէլ տը Գօնսթան, իրեն հետ ունենալով Պառնաւէ Ժօրէս, Էրիէն, Լոշէն, Լըռուա Պօլիէն, Անաթոլ Ֆրանս եւ ամէն կուսակցութեանց պատկանող երեւելիներու մեծ թիւ մը, նախագահեց ամենամեծ միթինկի մը, որ տեղի ունեցաւ ի նպաստ Հայաստանի եւ Մակեդոնիոյ հարստահարեալ ժողովրդեան։

Ներկաները բանաձեւ մը ընդունեցին, որով քաղաքակրթեալ աշխարհներու կառավարութեանց աջակցութիւնը պիտի խնդրեն, գործադրելու համար Պէրլինի Դաշնադրութիւնը, որպէսզի վերջ տրուի թուրքիոյ Հայերուն եւ Մակեդոնիոյ մէջ գործուած պարբերական սպանութիւններուն։

Սոֆիա 14 Փետրուար.— Պուլկար կառավարութիւնը որոշեց ցրուել սահմանագլխին վրայ կազմուած Մակեդոնական բոլոր կոմիտէները. երէկ երեկոյ ձերբակալուեցան Մայրաքաղաքի երկու կոմիտէներուն նախագահները եւ կարեւոր անդամները։

Ս. ՈՒԶՈՒՆՊՕՂՈՍԵԱՆ
ԺԱՄԱԳՈՐԾ

Վակֆ-էլ Միրէ-փողոց
«Տիրլիֆս» դեղարանին դիմաց

—o—

Կը վաճառէ նաեւ ժամացոյցի զանազան տեսակներէ զատ բուն Թավանայի (Tavanne's Watch) ժամացոյցներ ոսկիէ արծաթէ և պողպատէ կափարիչներով և տոկուն ըլլալը հաստատուած ու փորձուած է։

Կեղծերէն զգուշանալու համար դիմեցէք Տ. Ս. Ուզունպօղոսեանին

338

ՀՐԷԻՑ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ
ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԻՐԱԿԻ 8 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903

11419	8861	10956	6302	9567	119
237	477	499	525	1685	1956
2345	2621	2635	3407	3459	3987
4244	4374	4505	4881	6156	6208
6540	6905	7847	8500	8797	10182
	10925	11155	11862		

ԼԱ ՄԻՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ԷՆ ՀԶՕՐԸ ԵՒ ԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐԸ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1843 ԻՆ

ՆԱԽԱԳԱՀ Ռ. Ա. ՄԱՔ ՔՈՐՏԻ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	1,828,000,000 Ֆրանք .
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ	6,443,000,000 Ֆրանք .
100 0/0 ԲԱՇԽՈՒԱԾ ՇԱՀԱԲԱԺԻՆՆԵՐ	541,000,000 Ֆրանք .

Կարելի չէ բաղդատութեան դնել ուրիշ ոեւէ ընկերութեան պայմանները ԼԱ ՄԻՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖԻ ընծայած հոյակապ առաւելութիւններուն հետ, Բացի կեանքի բազմատեսակ ու նոյն իսկ տոկոսաւոր ապահովագրական ձեւերէն, այս եւ կնոջ միանգամայն, ինչպէս նաեւ տղոց ու զաւակներու վերաբերեալ անմրցելիորէն ձեռնտու բոլիսներ կը տրուին ։ Իբրեւ զուտ փոխադարձ ու համազգային ընկերութիւն, ԼԱ ՄԻՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖԻ պայմանները ստուգիւ զերիվեր են . վերադարձելի քուանչաները արդէն շատ պերճախօս են ։ Պէտք չէ ապահովագրուիլ առանց քննելու ԼԱ ՄԻՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖԻ շահաւէտ ու մանաւանդ անկասկածօրէն հաստատ պայմանները ։

Ընդհանուր Գործակալ Եգիպտոսի, Կիպրոսի եւ Պաղեստինի — ՆԻՔՕԼԱ ՔԻՐՉԻՍ

Փոխ-Ընդհանուր Գործակալ Եգիպտոսի — ՕՀԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

16 Շարա Կալալ, (Թէվֆիքիէ) Մեյխոնեան փալրիքայի կարգը՝ Աւստրիական Հիւպատոսարանի գէմ, Գահիրէ (Եգիպտոս)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ՝ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ Է.

Տեղեկութեանց համար պատուաւոր եւ ձեռնհաս գործակալներ կը փնտռուին . Դիմել փոխ-Ընդհանուր Գործակալութեան .

ՍԻՆԿԸՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՒ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՅԻՉ Ժ. ՆԱՑՏԼԻՆԿԸՐ

Պալաքի փողոց . Խաչնէտարի սփիակնունեթիւն, Պրիսթօլ Օթէլի ճիշդ դիմաց Դաֆէ Տը Լա Պուրսի կից

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀՆԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 6500 ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՈՒՆԻ

Աշխարհի ամենէն լաւագոյն կարի մեքենաները ՍԻՆԿԸՐՆԵՐն են եւ ասոնցմէ մինչեւ ցարդ 17,000,000 ծախուած է ։

400 է աւելի վկայականներով եւ մետալներով վարձատրուած, Եռաշխաւորեալ մեքենաներ.

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿ

Փարիզի 1900 ի Տիեզերական արուեստահանդէսին մէջ ստացած է ։

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԲՐՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԻՔԻՆ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԱՆԳԼԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԵՒ ԹԱԳԱՒՈՐԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԵԱՑ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ Ն. Թ. ՆՏԻՂԱԳԱՆ ՏԱՆ

Կեզծերէն զգուշանալ, ուշադրութիւն դարձնել իւրաքանչիւր մեքենայի վրայ ՍԻՆԿԸՐի յանձնաշխն ։

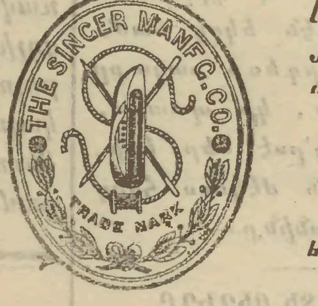

Ջրի դասեր և Նորոգութիւններ, ՍԻՆԿԸՐ մեքենային համար, յաճախորդաց տուներուն մէջ ։

Վճարմանց դիւրութիւն

Փոխանակութիւն հիններու եւ նորոգութիւն ամէն կարգի Մեքենայից

ԳԻՆ ՉԱՓԱՒՈՐ

ՇԱՊԿԱԳՈՐԾ
ԳՐԻԳՈՐ Մ. ԳԱՅՍԷՐԼԵԱՆ

Շարա Մուհամմէտ Ալիի սկիզբը Խայատուրեան Եղբարց Դեղարանին մօտ

Երկար տարիներ փորձ վարպետներու քով աշակերտելով, վերջերս ալ շապկագործ հանրածանօթ Տիար Հ. Փափազեանի քով չորս տարիներ աշխատած ու ստացած է արհեստին հմտութիւնը, և ուսումնասիրած բոլոր նրբութիւնները ։

Այժմ մասնաւոր աշխատանոց մը բացած է Շարա Մուհամմէտ Ալիի սկիզբը և պատրաստ ունի ու մասնաւոր չափի վրայ կը պատրաստէ շապիկներ, անդրավարտիքներ, գիշերնոցներ, շապիկներու օձիքներ (ֆօզոլ) և թեւնոցներ ։

Շապիկի նորոգութիւններ ամենամեծ խնամով ։

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ .

ԱԱԽԸՆ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Հիմնուած 1825 ին

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	11,250,000 Ֆր .
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ	20,370,000 »
ԳԱՆՁՈՒԱԾ ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՆ 1901 ԻՆ	15,940,000 »

ԿԵԴՐ . ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ։ Էխս-լա-Շապէլ (Գերմ.)

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹ. ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ։ Ֆր. Քուէլլէ

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹ. ԳԱՀԻՐԷԻ ։ ՕՀԱՆԵԱՆ եւ ԸՆԿ.

16, Շարա Կալալ (Թէվֆիքիյէի) Գահիրէ

ՆՈՐԱՀՆԱՐ
ՅՈՒՇԱՐԱՐ
ԺԱՄԱՑՈՅՑ

Այս նոր ժամացոյցը «Յուշարար» (Memento)ն է, որն որ իբր ժամացոյց՝ ամէն տեսակէտով կատարեալ լինելէն զատ (խարսխային շարժում, ամուր, սիրուն ո՛ եւ է պակասութենէ զերծ) իբր յուշատետր ծառայելու ալ յարմարցուած է, որովհետեւ ժամացոյցի տախտակին վրայ՝ մէն մի ժամու դիմաց՝ յատուկ տեղեր կան, որուն մէն մի ժամուն կատարելիք գործերն նշանակելու համար ։ Իսկ ժամացոյցին ետեւի կողմը, երկու կափարիչներ գտնուելով, երկրորդ կափարիչը նոյնպէս յարմարցուած է աւելի երկար նօթեր առնալու՝ օրինակ շաբաթուան կամ ամսուան մէջ կատարելիք գործերու համար ։

Գրուածները դիւրութեամբ եւ չուտկեղծուին ։

Ժամացոյցը պատրաստուած է սեւցած պողպատէ եւ անփոփոխ արծաթագոյն. հետը կը գտնուի կապար գրիչ մը՝ շղթայով մը ժամացոյցին միացած ։

Ժամացոյցը, շղթան կապար գրիչը միասին կը ծախուին (29) ՔՍԱՆ ԵՒ ԻՆԸ ֆրանքի ։ Մաքսը գնողին վրայ, իսկ ճանապարհածախսը հնարիչին վրայ է ։

Այս նորահնար ժամացոյցը՝ որ իր նորութեամբ, օգտակարութեամբ եւ աժանութեամբ ամենուն մատչելի է, մեծ յաջողութիւն մ'ունենալու կոչուած է ։

Ցանձնարարութեանց համար դիմել «Արշալոյս»ի

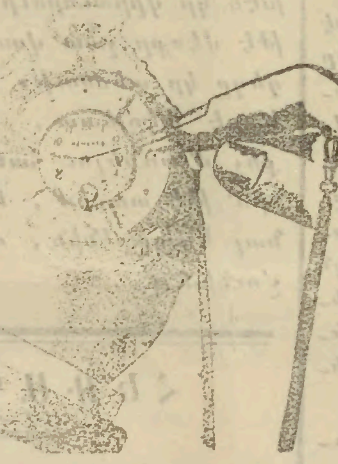

ՆՈՐԱՀՆԱՐ ՅՈՒՇԱՐԱՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑ

ՑՈՒՑԱՌՈՒՔ ԺՈԺՈՉԿՍՅ
ԺՈՂՀՈԺՍՂ

ԳՈՒՐՆԱՒՈՐ ՔԱՐՏԷԶ ԵԳԻՊՏՈՍԻ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Ա. ՇԵԱՆԹԵԱՆԷ
Ի ԳԱՀԻՐԷ

Սոյն գեղագոյն Քարտէզը կը գտնուի նաեւ Արշալոյսի խմբագրութեան քով ։

ԱԶԳԱՊԵՏԵԱՆ ՔՈՅՐԵՐ

Արբլին Սեղմիրանի և Դօսքներու

Շարա Ապտիւլ Ազիզ, Շէրիֆ բաշայի պարտէզին դիմաց թիւ 20 ։

ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ՉԱՓԱՒՈՐ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆ
ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Ի ՊԱՊ-ԷԼ-ԽԱԼՔ ՄԱՆՍՈՒՐ ՓԱՇԱ ԽԱԼԻՃ

Մուհարրէմ Պէյ դեղարանին քովի տան վերի յարկը

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1 ՄԱՅԻՍ 1900

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

Ե. ԹՕՓՃԵԱՆ

ԱՐՇԱԼՈՅՍի ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆին մէջ կը պատրաստուին Հայերէն եւ Եւրոպական լեզուներով ամեն տեսակ հրատարակութիւններ, մաքրաւոր խնամքով.

Գիրքեր, Կանոնագիրներ, տեղեկագիրներ, շրջաբերականներ, Հրաւիրագրեր, Տոմսեր, Այցետոմսեր, Մահազդներ եւ այլ եւ այլ վաճառականական յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին չափաւոր գներով ։

Ցանձնարարութիւնք եղած պահուն պէտք է համաձայնուած գնոյն կէսը կանխիկ վճարել եւ մնացեալը առաքումէն անմիջապէս վերջ ։

Տպարանը բաց է ամեն օր առաւօտեան ժամը 7 էն 12 եւ կէս օրէ վերջ 2 էն մինչեւ 7 ը ։